

We Lwowie, dnia 1. lipca 1901.

Leg. 164

## Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o zalesieniach ochronnych i o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

### Wysoki Sejmie!

Od wielu lat w obradach Wysokiej Izby jak nie mniej w sprawozdaniach Wydziału krajowego snuje się jak nić czerwona myśl, że gwałtowną krajn całego potrzebą jest energiczne i jak najprędsze wzięcie się do systematycznego zalesienia wielu przestrzeni obecnie z lasów огоłoconych. Brak zadrzewienia powoduje — o czym dziś cała niemal ludność jest przekonaną — gwałtowny spływ wód potoków górskich i tem wywoływane wylewy w najżyźniejszych częściach kraju niszczące niemal corocznie niedające się obliczyć wartości gospodarcze. Gdzieindziej znów brak zalesienia jest przyczyną uszkodzania wielu niżej lub obok położonych gruntów przez tworzenie się wyrw i deber, zasypywanie ziemią i szutrowiskami, albo przez nanoszenie wiatrami wielkich ilości nieurodzajnych piasków lotnych.

Wedle sprawozdania Wydziału krajowego z r. 1884 (all. 45) skonstatowano, iż w 52 powiatach jest przeszło 200 rzek i potoków do regulowania lub do obudowywania, w całym zatem kraju będzie około 300 takich rzek i potoków, które wylewami szkodę gospodarstwu robią. Przy innej sposobności wykazuje Wydział krajowy, iż tylko 6 powiatów nie żądało jakichś regulacji lub robót innych przy wodach płynących. Z powodu topograficznego położenia Galicyi wpadają niemal do wszystkich rzek potoki górskie. U podnóża Karpat ciągnących się wzdłuż całej południowej granicy Galicyi leży równina — będąca w większej połowie niziną — przerzynana licznemi rzekami szybko wzrastającemi, gdy nagłe spadanie wód po stokach górskich огоłoconych z lasów wielkie ilości wody do rzek tych sprowadzi.

Powyższem naszkicowane położenie przy klimatycznych stosunkach Galicyi jest przyczyną, iż u nas potoki i rzeki większe szkody robią niżeli n. p. w krajach Alpejskich. W Alpach podnoszą się znacznie wody raz na rok przeważnie w jesieni, u nas normalną jest dwurazowa wielka woda wczesną wiosną i z początkiem lata, skutkiem czego częstsze i dotkliwsze szkody tu jak w Alpach lub u ich podnóża. Nie trzeba również zapomnieć, że w wielu rzekach galicyjskich jest stosunek wielkiej wody do małej bardzo niekorzystnym I tak. n. p. w Adydze stosunek ten oznaczony cyframi 1:19, podczas gdy n. p. przy Biale sprawdzono liczby 1:331. Mimo to wydał c. k. Rząd na regulację Adygi do r. 1893 przeszło 20 milionów koron, gdy dla wszystkich rzek galicyjskich summy przez mini-

sterstwo asygnowane, Wysokiemu Sejmowi dokładnie znane poniżej połowy tej kwoty wynoszą.

To są powody, dla których tak ogromne szkody czynią nam wylewy rzek, to są powody dla czego tak często szkody takie obliczać i zapisywać musimy. A jakie olbrzymie rozmiary przybierają wylewy — w znacznej części spowodowane ogołoceniem karpat z lasów — dość przypomnieć, iż n. p. w jednym dziesięcioleciu 1880 do 1890 powódzie zrobiły szkody wedle obliczeń Dr. T. Rutowskiego na przeszło 50 milionów koron (Ekonomista polski 1900), że w r. 1889 na 6 milionach morgów mniejsze lub większe spustoszenia skonstatowanemi zostały. Prawie roku nie ma, aby w większym lub mniejszym stopniu która część kraju nie była nawiedzona wylewem, a jakie to skutki mieć musi nie tylko na materialny byt ludności lecz i na moralną stronę społeczeństwa, zbytecznym omawiać.

Nie można zaprzeczyć, że nieogłębność, z którą obchodzono się z lasami w górach, że zapatrywanie „nie było nas, a był las, nie będzie nas a będzie las“ podtrzymywane niskim poziomem oświaty, małym wykształceniem ekonomicznym i przyrodniczym są przyczynami, dla których ogołoco góry z potrzebnego zadrzewienia. Nie zrozumiano, że racjonalnem obchodzeniem się z lasem w górach nietylko się zabezpiecza trwałe pożytek, lecz, że przez zachowanie zadrzewienia powolniejszym jest i dłużej trwającym topnienie śniegów, a tem samem mniej nagłe wzbieranie potoków górskich, co również ma miejsce, gdy obfite lub długo trwające deszcze na lasem pokryte szczyty i stoki gór upadną. Zapominano, że nie wstrzymywane drzewem rosnącym spływanie wód powodować musi w górach zabieranie wodą skał, ziemi, zasypywanie koryt, niszczenie lasów i uprawnych gruntów niżej położonych, zrywanie dróg, mostów a często i rujnowanie zupełne mieszkań i zabudowań gospodarczych. Nie uważano nareszcie na to, że szybkie gromadzenie się wód górskich musi wywołać nagłe podnoszenie się zwierciadła wody w rzekach płynących po nizinach i ich wylewy.

Zastanawiając się wszechstronnie nad powodami zniszczenia lasów w górach naszych przyjść się musi do przekonania, że wielką część winy przepisać należy na rachunek Rządu. Wysprzedaż lekkomyślna królewsczyzn, zmarnowanie wielu objętych funduszów publicznych przeważnie z dóbr górskich składających się, złe i nieogłębne dla uprawnionych i dla właścicieli niekorzystne uregulowanie lub unormowanie służebności, brak opieki nad lasami w najstromejszych częściach Karpat, które bezpośrednio administracyi państwa podlegały, dozwalanie i bierne przypatrywanie się, gdy obcy spekulanci nieświadomych lub nieogłębnych posiadaczy lasu wyzyskiwali znajdując w tem różne ułatwienia u władz: to są w rzeczywistości główne przyczyny, że Karpaty w częściach swych najbardziej wyniosłych stanowiły drzewostan. Galicya przez lat zbyt wiele była próbnym polem rozmaitych eksperymentów, gdyż wedle słów poważnego historyka robiącego obrachunek ubiegłego stulecia: „natchnęła się Austria wyłączną zasadą zamienną dla użytkownika i zasadą, ażeby jak w najkrótszym czasie jak najzupełniej wyzyskać rzecz użytkowaną, nic w nią nie włożyć, a wszystko z niej wygarnąć, wypróżnić do dna, wyssać do ostatka... zanim oświeceńska racya stanu obmysli szukać swego pożytku nie w przeciwieństwie lecz raczej w zgodzie interesów kraju i państwa“ (S. Aszkewazy. Pożegnanie stulecia Biblioteka Warszawska 1901.)

Nic dziwnego iż po takim politycznym i ekonomicznym gospodarstwie ani łatwym ani w ogóle możliwym było zapobiedz od razu i w stosunkowo krótkim czasie dewastacyi dalszej górskich lasów, gdy w wielu miejscach stan ich już przed r. 1866 był jak najgorszym i gdy w ustawie lasowej dostatecznej pomocy znaleźć nie można było. Sejmowi i Wydziałowi krajowemu pracującym z wyczerpaniem nie zawsze należycie uznanem na przeróżnych polach, by ruinę powstrzymać a dźwignięcie się ekonomiczne umożliwić, mając bardzo skromny grosz wobec ogromu potrzeb do wydania, nie było dotąd możliwym tak, jakby tego pragnąć należało zabrać się energicznie do odnowienia zniszczonych lasów tam, gdzie ich wzrost koniecznie potrzebnym. Rząd wiedział o trudnym położeniu władz autonomicznych w Galicyi i zdawałoby się, iż owa „oświeceńska racya stanu“, o której historyk mówi, zniewolić winna władze centralne do wydatniejszej pomocy nim kraj by zdołał zająć się tą tak ważną sprawą. Niestety cyfry nas uczą, że c. k. Rząd obowiązku tego nie dopełnił, iż znów po macoszemu w porównaniu z innymi prowincjami Przedlitawii obchodził się z Galicyą.



Od r. 1872—1894 zalesił Rząd w Galicyi 4·8 hektarów stoków górskich tj.  $\frac{1}{242}$  część zalesień przez Rząd w Przedlitawii w tym czasie dokonanych. Od r. 1894 do 1897 nie wydał Rząd ani grosza na zalesienie stoków górskich. Z 7.262.214 koron wydanych przez Rząd na zabudowanie potoków górskich w latach 1887—1892 otrzymała Galicya 27.672 koron tj.  $\frac{1}{300}$  część. Daty powyższe wyjęte z urzędowych publikacji Ministerstwa rolnictwa.

Ustawowe uregulowanie zalesień ochronnych okazało się w końcu niezbędnem. W skutek przyjęcia przez Wysoki Sejm obydwu wniosków posła Sredniawskiego na posiedzeniach z 9. lutego 1897 i 19. lutego 1898 w dosłownem brzmieniu podanych w sprawozdaniu Wydziału krajowego LW. 257/901 na str. 1-iej przedłożył Wydział krajowy obecnie do uchwalenia Wysokiemu Sejmowi dwa projekta ustaw:

Pierwsza ustawa nosi nazwę: O zalesieniach ochronnych (Spraw. Wydz. kr. Alegat B).

Wydział krajowy wychodząc z trafnego ocenienia potrzeb krajowych objął ustawą o zalesieniach górskie okolice i niziny, na których grunta piaszczyste огоłocone z roślinności nie tylko, iż żadnego pożytku dawać nie mogą, lecz zagrażają sąsiednim gruntom zasypanyem lotnym piaskiem i zupełnem niekiedy zniszczeniem. Galicya ma znaczne obszary ziemi piaszczystej, a część ich jest tego rodzaju, iż nadaje się jedynie do produkcji płodów lasowych. Dotychczasowa akcyja zalesiania wydm piaszczystych mimo już dość dawno trwających usiłowań i nie małych przez kraj dawanych kwot nie może się poszczycić wielkimi skutkami, gdyż trudności prawne i gospodarcze (o których Wydział krajowy w swem sprawozdaniu na str. 5 krótko wspomina) zwalczać się musi, a do ich zwalczania dotychczasowe prawne przepisy okazały się niewystarczającymi. Złączenie zatem zalesień w górach i na lotnych piaskach tak co do prawnych norm jak i co do kierownictwa w wykonaniu i dozorze uznaje komisya gospodarstwa krajowego jako zupełnie odpowiedni.

Dруга ustawa nosi nazwę: O niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych (Spraw. Wydz. kr. Al. D).

Mniej często poruszana była potrzeba zarządzeń policyjnych leśnych i wodnych, niżli konieczność zalesień ochronnych. A jednak nie rzadko dochodziły do publicznej wiadomości, skargi najzupełniej uzasadnione tak jednostek, jak korporacyi i władz nawet na nieodpowiednie prowadzenie zrębów w niektórych położeniach i na szkody robione przy dowolnem wyprowadzaniu i składaniu produktów leśnych bez względu na właściwości położenia i gleby. Dotychczas obowiązująca ustawa lasowa z r. 1852 złemu zaradzić nie mogła, okazała się więc konieczność stworzenia prawnej ochrony, jak nie mniej unormowania sposobów nieszkodliwego użytkowania z lasów o glebie łatwo wietrzejącej lub położonych na stromych stokach.

Oprócz dwóch ustaw powyż wymienionych przedłożył Wydział krajowi projekt Rezolucyi Wysokiemu Sejmowi (Spraw. Wydz. kr. Al. C).

Mając sobie przydzielone powyższe projekta ustaw i jednej rezolucyi uchwałą Wysokiego Sejmu z 17. czerwca br. musi Komisya gospodarstwa krajowego przedewszystkiem wyrazić najzupełniejsze uznanie za stanowczość, z którą Wydział krajowy nie zgodził się na propozycję Ministerstwa, aby zamiast słów: „za zgodą Sejmu“ umieszczonem było w obydwu ustawach „na wniosek Sejmu“ (str. 4. i 7 spraw. Wydz. kr.). Sejm będąc samodzielnem ciałem ustawodawczem ma prawo i możność uchwalania tego, co uważa za potrzebne dla kraju. Różnicy między pojęciem konstytucyjnym i politycznym formułek „na wniosek“ a „za zgodą“ tłumaczyć chyba nie potrzeba, dlatego zaznaczyć się tu musi z naciskiem, że komentarz dany przez c. k. Rząd w piśmie z 20. kwietnia br. L. 4180|pr. załączonem w odpisie do niniejszego sprawozdania jako Alegat 5. najzupełniej jest fałszywym i odrzuconym stanowczo być musi.

W ciągn obrad Komisyi, doszło do niej pismo c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego wyżej wspomniane w odpisie jako Alegat 5. dołączone. Żądaniom c. k. Rządu w powyższem piśmie, tak późno skryształizowanym, mogła Komisya po części zadość uczynić, gdyż tem ani stosunek głosów w Komisjach dla zalesień, ani żadne ważniejsze postanowienie nie uległo zmianie zasadniczej. Żądania przez Komisję przyjęte dotyczą §§. 4, 10, 11, 17, 18, 19 ustawy o zalesieniach ochronnych (wedle elaboratu Komisyi gospodarstwa krajowego §§. 4, 9, 10, 16, 17, 18) niemniej §§. 1 i 9 ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych. Inne zdanie wyrobiła sobie Komisya o żądaniu c. k. Namiestnictwa dotyczącem §§. 5 i 6 ustawy o zalesieniach. Nie tylko, iż Komisya na żądanie c. k.

Rządu zgodzić się nie mogła, lecz uznając, że wszyscy członkowie Komisji dla zalesień utworzyć się mających muszą być równorzędnymi, że niepodobna żądać, aby członek Komisji zajęcia swe porzucił i czas swój ofiarował bez wynagrodzenia, że nareszcie brak zasobów pieniężnych pozwalających bezpłatne urzędowanie nie może czynić kogoś niezdolnym do pożytecznej publicznej pracy, uchwaliła Komisya zmianę, §. 6. projektu ustawy o zalesieniach ochronnych w tym kierunku, że członek komisji uprawnionym jest do pobierania wynagrodzenia w wysokości 10 koron dziennie pozostawiając niezmiennym ustęp dotyczący zwrotu kosztów podróży wszystkim członkom komisji z wyjątkiem tych, których projekt Wydziału krajowego wyraźnie wylicza.

Zdaniem Komisji gospodarstwa krajowego jest niekorzystnym dla szybkiej i energicznej działalności na polu zalesień ochronnych, iż Wydział krajowy w §. 20 swego projektu stosunek przyczyniania się państwa do kosztów robót z góry nie oznaczył, jak to ma miejsce n. p. w podobnej ustawie dla Moraw. Doświadczenie smutne pouczyło, że kraj stracił wiele milionów zniszczonych wylewami rzek dla tego, bo pertraktacje o przyczynienie się państwa do kosztów robót regulacyjnych lub innych ciągnęły się lata całe, bo nawet umowy zawarte i programy na żądanie c. k. Rządu ułożone (1885) mimo zmian następnie zrobionych niekorzystnych dla kraju a znów przez Rząd przyjętych (1892) dotrzymanymi przez Ministerstwa nie zostały. Komisya gospodarstwa krajowego obawia się, aby kraj znów w ciągu lat dotkliwych strat nie ponosił przez to, iż zalesienie żółwim krokiem postępywać będzie dla trudności przez Ministerstwo robionych. Motywa, które skłoniły Wydział krajowy (str. 7. sprawozdania) do odstąpienia od żądania stałego oznaczenia udziału państwa nie przekonały komisji, która uchwaliła w §. 19. swego elaboratu unormować udział kraju i państwa. Komisya sądzi, że dobrze zrozumiany własny państwa interes, jak nie mniej poczucie sprawiedliwości tak wobec długoletniego zaniedbania Galicyi przez centralne władze, jak i obec identycznych zobowiązań przyjętych przez państwo w innych prowincjach, nie pozwoli c. k. Rządowi z powodu oznaczenia, w jakiej stałej części państwowe fundusze na cele zalesień ochronnych udział wezmą, uchwałę dotyczącą Wysokiego Sejmu nie przedłożyć do Najwyższego zatwierdzenia. Oprócz powyższych zmian zasadniczych poczyniła Komisya liczne stylistyczne zmiany. Większego znaczenia jest odmienna stylizacya ustępu drugiego w §. 13. projektu Wydz. krajowego o zalesieniach (§. 12. elaborat Komisji). Słowa „w czasie trwania zalesienia“ mogły poddawać w wątpliwość, czy unormowanie użytkowań różnych dopuszczalnym będzie po dokonaniem zalesienia tak długo, jak tego stan kultury koniecznie wymagać będzie.

Komisya sądzi, że wypuszczenie powyż podanych słów zrobi tekst ustawy jaśniejszym nie przynosząc szkody ani prawom czyimkolwiek ani dziełu zalesienia i jego utrzymania. Znaczniejszą różnicą w ustawie o zalesieniach jest złączenie §§. 3 i 7 w jeden §. 3 elaboratu komisji, dalej umieszczenie ostatniego ustępu §. 9 projektu Wydz. kraj. w §. 21 elaboratu komisji, nareszcie zrobienie osobnego paragrafu (22 elaborat komisji) z drugiego ustępu §. 22 projektu Wydziału krajowego. Te większe zmiany w niczem treści nie naruszając ułatwiają łatwiejsze zorientowanie się w przepisach ustawy. Jak wyżej wspomniano zmiany w niektórych paragrafach na żądanie c. k. Rządu porobione (§§. 4. 9. 10. 16. 17. 18 elaboratu komisji) są zgodne z zapatrywaniami komisji.

Sprawozdanie Wydziału krajowego wyjaśnia tak szczegółowo powody, dla których projektu ustaw przedłożonymi zostały, dalej treść i znaczenie ważniejszych paragrafów, a nareszcie motywa, które skłoniły Wydział krajowy do przychylenia się w niejednym do zdania Ministerstwa, iż Komisya gospodarstwa krajowego nie widzi potrzeby objaśnienia te w niniejszem powtarzać sprawozdaniu.

Komisya musi wyrazić pewne wątpliwości, czy zapatrywania wyrażone w sprawozdaniu Wydziału krajowego na str. 6. w końcowym ustępie uwag do §§. 8 i 9 dadzą się całkowicie usprawiedliwić, tak względami na tok robót, jak należytem ocenieniem autonomii i jej potrzebnego rozwoju, o co dbać i czego strzedz pilnie Wydział krajowy ma prawo i obowiązek.

Rezolucya (Al. C. przy spraw. Wydz. kr.) proponowana tak jest w sprawozdaniu Wydziału kraj. treściwie motywowana, iż zbyt dużą jest rzeczą motywa tu przepisywać.

Dla wielu okolic kraju jest przedłożony drugi projekt ustawy noszącej tytuł: „O niektórych zarządzeniach policyjnych, leśnych i wodnych“ ogromnej wagi, bowiem zamulanie się strumyków i rzek, obrywanie stromych brzegów, psucie znacznych uprawnych obszarów przy należytem zastosowaniu przepisów projektowanej ustawy rzadziej zdarzać się będą, a tem samem usunie się przyczynę wielu corocznych strat dla ludności.



Wydział krajowy w sprawozdaniu swem na str. 7 i 8 objaśnia ważniejsze postanowienia, które zresztą jasno i zrozumiale są stylizowane i komisya sądzi, że dłuższe objaśnienie tekstu nie jest potrzebnem.

Komisya uważa za swój obowiązek zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na bardzo znaczne utrudnienia, któreby wielu posiadaczy gruntowych, zarządy gmin i obszarów dworskich obciążyły nieznosnie, jeśli wykonywanymi nie będą przepisy projektowanej ustawy o zarządzeniach policyjnych z całą względnością, wyrozumiałością i należytem zrozumieniem lokalnych stosunków przy trafnem i nie jednostronnem ocenieniu możności fizycznej i finansowej ludności. Dla tego zdaniem komisyi stworzenie funduszu zapomogowego, do którego państwo i kraj w równej mierze przyczynić się winne, jest koniecznem. Zająć mogą i zachodzić będą wypadki w których znaczniejsze zwykle spieszenie wykonać się mające roboty będą musiały zrobić jednostki ubogie lub nieliczne i niezamożne gminy. Jeśli dla braku możności ustawą nakazane, a koniecznie potrzebne czynności nie będą mogły być wykonanemi szybko i dobrze, rzeczą jest funduszu publicznego przyjść niezwłocznie w pomoc, aby szybkim dokonaniem prac odwrócić szkody, które zaniechanie lub odwleczenie robót spowodowałyby musiały. Z tego powodu uchwaliła komisya przedłożyć Wysokiemu Sejmowi drugą rezolucyę dotyczącą stworzenia takiego zapomogowego funduszu.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) projekt ustawy „O zalesieniach ochronnych“ załączony pod 1.
- 2) projekt ustawy: „O niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych“ załączony pod 2.
- 3) Rezolucyę załączoną pod 3.
- 4) Rezolucyę załączoną pod 4.

Za przewodniczącego:

*Stadnicki.*

Sprawozdawca:

*Władysław Gniewosz.*

# U S T A W A

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz  
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

## o zalesieniu ochronnem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

### O zalesieniu ochronnem w ogólności.

#### §. 1.

Przestrzenie gruntów, których stałe zalesienie okazuje się potrzebnem dla zapobieżenia tworzeniu się dzikich potoków, albo dla ochrony gruntów od zrywania i pustoszenia przez dzikie potoki, albo też dla zapobieżenia innym klęskom elementarnym, albo wreszcie celem ustalenia piasków lotnych, mogą być stosownie do przepisów niniejszej ustawy, poddane zalesieniu ochronnemu bez względu na ich dotychczasowy rodzaj kultury, a co do piasków lotnych także bez względu na ich położenie.

Oddanie gruntów pod stałe zalesienie ochronne nastąpić ma o tyle, o ile stać się to może bez szkody dla głównej gałęzi gospodarstwa interesowanego posiadacza, lub też osób trzecich, którym do tych gruntów przysługują prawa.

#### §. 2.

Grunta używane pod uprawę rolną mogą być poddane zalesieniu ochronnemu — nawet gdyby zachodziły okoliczności w §. 1 ust. 1 określone — tylko wówczas, jeśli niewątpliwie stwierdzonem zostanie, że zamierzony cel nie da się osiągnąć bez zalesienia tychże gruntów rolnych.

## Komisyje dla zalesień ochronnych.

### §. 3.

Przeprowadzenie czynności w §. 1. wymienionych porucza się galicyjskiej krajowej komisji dla zalesień ochronnych z urzędową siedzibą we Lwowie.

Do współdziałania w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy utworzoną zostanie w każdym powiecie, w którego okręgu przedsięwzięte być mają zalesienia ochronne, powiatowa komisya dla zalesień ochronnych w siedzibie urzędowej powiatowej władzy politycznej. Powiaty w których komisye dla zalesień ochronnych ustanowionemi być mają wyszczególni rozporządzenie, które wyda Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem kraj.

### Skład komisji krajowej.

#### §. 4.

W skład komisji krajowej wchodzi:

1. zastępca Namiestnictwa jako przewodniczący;
2. delegat Wydziału krajowego;
3. delegat Towarzystwa gospodarczego we Lwowie;
4. delegat Towarzystwa rolniczego w Krakowie;
5. krajowy inspektor lasowy, jako leśno-teczniczny referent
6. Administracyjny referent c. k. Namiestnictwa dla spraw lasowych.

### Skład komisji powiatowych.

#### §. 5.

Komisya powiatowa składa się:

1. z zastępcy politycznej władzy powiatowej, jako przewodniczącego;
2. z delegata Rady powiatowej;
3. z delegata właściwego oddziału Towarzystwa gospodarskiego względnie właściwego okręgowego Towarzystwa rolniczego;
4. z państwowego technika lasowego, przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi w danym okręgu.

### Zastępcy członków komisji. Zwrot kosztów członków komisji.

#### §. 6.

Dla każdego członka komisji krajowej i powiatowej z wyjątkiem wymienionego w §. 5. ust. 4, technika lasowego zostanie ustanowiony zastępca.

Członkowie komisji krajowej i komisji powiatowych otrzymywać będą diety w wysokości 10 koron dziennie. Oprócz diet należy się członkom obydwu komisji z wyjątkiem krajowego inspektora lasowego, tegoż zastępcy i państwowego technika lasowego przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi, zwrot kosztów podróży.



## Zakres działania komisji krajowej i komisji powiatowej.

### §. 7.

Zadaniem komisji krajowej będzie:

- a) rozpatrywać wnioski przedstawione jej przez komisje powiatowe;
- b) orzekać, które przestrzenie (§. 8. a) mają być uznane po myśli §. 1. za wymagające zalesień ochronnych nie naruszając kompetencji władzy politycznej zastrzeżonej postanowieniami ustawy lasowej;
- c) zarządzać sporządzanie potrzebnych planów i oparatów i takowe zatwierdzać;
- d) zawierać z właścicielami gruntów względnie z temi osobami, którym prawa do tych gruntów przysługują — o ile to ze względu na te prawa okazuje się koniecznem — umowy co do sposobu zalesienia, co do obowiązku zabezpieczenia i dalszego pielęgnowania kultur, co do udzielić się mających zasiłków, wreszcie co do sposobu użytkowania;
- e) zawierać umowy co do nabywania gruntów, jak nie mniej co do wykupna praw grunta zalesić się mające obciążających (§. 15.);
- f) wykonywać zwierzchni nadzór nad postępem prac przy zalesieniach ochronnych, wydawać potrzebne zarządzenia i przedstawiać Namiestnictwu odpowiednie wnioski;
- g) układać do końca marca każdego roku preliminarz wydatków na rok następny i przedkładać go Wydziałowi krajowemu i Ministrowi rolnictwa do zatwierdzenia;
- h) załatwiać w ogóle wszystkie te sprawy, które z postanowień niniejszej ustawy wynikają.

### §. 8.

Zadaniem komisji powiatowych będzie:

- a) wskazywać na wezwanie komisji krajowej wszystkie te przestrzenie gruntów, których zalesienie wedle §§. 1. 2. okazuje się wskazanem i przedstawiać w tym kierunku wnioski komisji krajowej wraz z programem zalesienia;
- b) przeprowadzać na wezwanie komisji krajowej pertraktacje z właścicielami gruntów względnie z osobami, którym do tych gruntów prawa przysługują, co do sposobu zalesienia, pokrywania kosztów, dalszego pielęgnowania zalesionych przestrzeni jak nie mniej co do sposobu użytkowania względnie wykonywania przysługujących praw na zalesionych gruntach (§. 12).
- c) spełniać w ogóle te wszystkie czynności, które poruszone zostaną przez krajową komisję.

## Zwoływanie posiedzeń i załatwianie spraw w komisji krajowej.

### §. 9.

Posiedzenie komisji krajowej zwołuje przewodniczący.

Sprawy załatwia komisja na posiedzeniach kolegalnie i w drodze uchwał.



Na posiedzenia komisji krajowej mogą być powoływani z głosem doradczym także ci państwowi technicy lasowi, przeznaczeni do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnymi, do których okręgu lasowego odnosi się dana sprawa.

Do ważności uchwały potrzebną jest oprócz obecności przewodniczącego i krajowego inspektora lasowego obecność przynajmniej delegata Wydziału krajowego.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów uprawnionych do głosowania członków.

W razie równości głosów to zdanie staje się uchwałą, do którego przyłączy się przewodniczący.

Uchwały wykonuje imieniem komisji przewodniczący wspólnie z krajowym inspektorem lasowym, przyczem ten ostatni posługiwać się może podległymi mu organami lasowymi.

## O d w o ł a n i e.

### §. 10.

Przeciw uchwałom i orzeczeniom komisji krajowej dla zalesień ochronnych służy stronom interesowanym prawo odwołania do Ministra rolnictwa.

Odwołanie wniesione być winno w czterotygodniowym terminie licząc od dnia następującego po dniu doręczenia dotyczącej uchwały na ręce Namiestnictwa.

## Kataster dla gruntów ochronnych i tychże zalesienie.

### §. 11.

Wszystkie grunta, które uznano prawomocnie jako podlegające zalesieniu ochronnemu wpisane będą według parcel w osobny kataster i one też poddane zostaną w okresie, jaki oznaczy Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zalesieniu ochronnemu.

Tak zalesione przestrzenie uważane będą jako lasy podпадаjące pod postanowienia §. 6. i 7. ustawy lasowej; w przyszłości będą więc mogły być użytkowane tylko według przepisów ustawy lasowej i według zasad racjonalnego gospodarstwa.

Wszystkie wydmy piaszczyste które przy pomocy zasiłków kraju i państwa, bądź już całkowicie zalesione zostały, bądź też znajdują się w stadyum zalesienia, zostaną również wciągnięte do katastru i będą podlegać przepisom niniejszego paragrafu.

## O stronach interesowanych.

### §. 12.

We wszystkich wypadkach, w których się okaże, iż posiadacz gruntu uznanego za ochronny będzie mógł niewątpliwie przeprowadzić umiejętnie zalesienie i je nadal odpowiednio utrzymywać, należy dążyć do zawarcia z nim umowy co do sposobu zalesienia, co do obowiązku dalszego pielęgnowania upraw jakoteż co do warun-

ków udzielić mu się mających zasiłków z funduszu zalesień ochronnych (§. 19) w sadzonkach lub w pieniądzach,

W umowie tej należy zarazem dokładnie określić, czy i o ile dozwolonym być ma interesowanym z gruntów ochronnemu zalesieniu poddanych zbiór trawy, pobór drzewa i innych pożytków.

#### §. 13.

Jeżeli parcele podlegające zalesieniu ochronnemu są własnością kilku współwłaścicieli a tylko jeden lub kilku z nich przystąpić chce do zalesienia ochronnego pod warunkami w §. 12. określonymi, zalesienie ochronne jednak dla braku zgody ze strony reszty współwłaścicieli nie może przyjść do skutku, może komisya krajowa udzielić pomocy mającym chęć przeprowadzenia zalesienia w ich staraniach o rozdział współwłasności także w ten sposób, iż im dostarczy bezpłatnej potrzebnej ku temu celowi pomocy geometrycznej lub też udzieli im za zwrotem wydatków w gotówce wogóle innej potrzebnej pomocy przez swoje organa.

#### §. 14.

Gminom, któreby postanowiły nabyć na własność grunta uznane za ochronne i któreby się zobowiązały w pewnym przez komisję krajową wyznaczonym czasie grunta te zalesić a któreby dawały zabezpieczenie należyte, że tak zalesienie jak i dalsze upraw pielęgnowanie odpowiednio wykonywanem będzie, może być przyzwołonym oprócz zasiłku ua zalesienie (§. 12) także dodatkowy zasiłek z funduszu zalesień ochronnych (§. 19). dla nabycia takich gruntów.

#### §. 15.

Komisya krajowa może, jeżeli ugoda w myśl §. 12 do skutku nie przyjdzie, nabyć grunta uznane za ochronne na własność funduszu zalesień ochronnych (§. 19) w drodze dobrowolnej umowy.

Gdyby grunta te obciążone były prawami na rzecz osób trzecich, utrudniającemi przeprowadzenie zalesień, winna komisya krajowa postarać się w drodze dobrowolnej umowy z uprawnionymi o uwolnienie gruntów z pod tych ciężarów a względnie o wykupno tych praw.

### W y w ł a s z c z e n i e.

#### §. 16.

Jeżeli przez określony w §§. 12, 13, 14, i 15 sposób postępowania nie można uzyskać pewności, iż zalesienie parcel ochronnych przeprowadzonym zostanie we właściwym czasie, tudzież w wypadkach, w których właściciele gruntów zalesieniu ochronnemu podległych albo też uprawnieni do tych gruntów nie dotrzymają ściśle zawartej z nimi umowy, w sposób z celami zalesień wprost sprzeczny, przedstawi komisya krajowa dla zalesień ochronnych wnioski do Namiestnictwa o wywłaszczenie tych gruntów lub praw osób trzecich na rzecz funduszu zalesień ochronnych (§. 19).

Co do gruntów stanowiących zakładowy majątek lub dobro gmin, wnioski o wywłaszczenie można będzie uczynić tylko po przedstawieniu opinii przez Radę powiatową.



## §. 17.

Jeżeli wniosek na wywłaszczenie (§. 16.) uznanym zostanie za uzasadniony przepisami niniejszej ustawy, ma Namiestnictwo, po przychyleniu się do wniosku i po wysłuchaniu dwóch przez siebie powołanych rzeczoznawców, oznaczyć wysokość wynagrodzenia mającego się uiścić z funduszów zalesień ochronnych.

Przeciw temu rozstrzygnięciu służy każdemu interesowanemu prawo odwołania się do Ministra rolnictwa, które w cztery tygodnie od dnia następującego po dniu doręczenia na ręce Namiestnictwa wnieść należy.

## §. 18.

Ktoby się czuł pokrzywdzonym rozstrzygnięciem Ministra rolnictwa pod względem ustanowionego wynagrodzenia za wywłaszczyć się mający grunt lub za prawa, może zażądać w ciągu dni 30. od dnia doręczenia mu rozstrzygnięcia ministeryalnego oszacowania i ustanowienia wysokości wynagrodzenia u tego sądu powiatowego, w którego obrębie znajduje się wywłaszczyć się mający a względnie prawami osób trzecich obciążony grunt.

W tym wypadku, o ile w ustawie niniejszej inaczej nie postanowiono, oszacowanie i ustanowienie wysokości wynagrodzenia w drodze sądowej przeprowadzonym zostanie analogicznie według przepisów ustawy z 18. lutego 1878 Nr. 30 Dz. p. p. o wywłaszczeniu na cele kolejowe.

W razie odniesienia się na drogę sądową wykonanie wywłaszczenia odroczone zostanie do czasu, kiedy postępowanie sądowe przeprowadzonym będzie i oznaczona w tem postępowaniu kwota wynagrodzenia zapłaconą lub do depozytu sądowego złożoną zostanie.

### Koszta. Fundusz zalesień ochronnych i tegoż zarząd.

## §. 19.

Dla pokrycia kosztów połączonych z wykonaniem czynności niniejszą ustawą komisjom dla zalesień ochronnych poruczonych, tudzież kosztów urzędowania komisji, utworzonym zostanie osobny fundusz pod nazwą: „galicyjski krajowy fundusz zalesień ochronny“.

Potrzeby tegoż funduszu wykazane w każdorocznym preliminarzu przez Ministra rolnictwa i Wydział krajowy zatwierdzonym, pokrywane będą z przyzwolonych na ten cel w drodze konstytucyjnej środków po połowie przez skarb państwa i skarb krajowy. Do funduszu tego wpływać będą także kwoty w myśl przepisów niniejszej ustawy z innych źródeł uzyskane.

Zarząd tego funduszu obejmie galicyjska komisya dla zalesień ochronnych (§. 3. ust. 1. i §. 4).

### Grzywny i odszkodowania.

## §. 20.

Grzywny, które podług obowiązującej ustawy lasowej nałożone będą za przestępstwa popełnione na gruntach wpisanych w kataster (§. 11) jakoteż popełnione na zalesionych już dawniej przy po-

mocy zasiłków powiatów, kraju i państwa wydmach piaszczystych, niemniej też wszelkie odszkodowania przyznane według przepisów ustawy lasowej za szkody popełnione na gruntach stanowiących własność galicyjskiego krajowego funduszu dla zalesień ochronnych wpływają do tegoż funduszu (§. 19).

### Postanowienia końcowe.

#### §. 21.

Namiestnik wyda w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla krajowej i powiatowych komisji (§. 3) regulamin który obejmować będzie :

- a) sposób urzędowania krajowej i powiatowych komisji;
- b) oznaczenie granic, w jakich komisja krajowa uchwałać będzie mogła wydatki w własnym zakresie działania;
- c) oznaczenie wypadków, w których potrzeba będzie na czynienie wydatków otrzymać przyzwolenie Ministra rolnictwa i Wydziału krajowego;
- d) instrukcję normującą organizację zarządu galicyjskiego krajowego funduszu zalesień ochronnych i jego lokację.

#### §. 22.

We wszystkich wypadkach w których według niniejszej ustawy wymagane jest porozumienie Namiestnika z Wydziałem krajowym zastrzega się ostateczne rozstrzygnięcie Ministrowi rolnictwa, jeżeli porozumienie do skutku nie przyjdzie.

#### §. 23.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości.

---



# U S T A W A

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Za zgodą Sejmu mojego Król. Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

## 1. O obowiązku zgłaszania wyrębu drzewa na niektórych obszarach leśnych.

### §. 1.

Postanowienia następnych §§. 2—7 będą miały zastosowanie do obszarów leśnych, których grunt składa się przeważnie z wapienia, łupków, skał łatwo wietrzejących lub które leżą na stromych stokach.

Te obszary oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi je publicznie, przyczem jednak poszczególne przestrzenie leśne a według okoliczności nawet pojedyncze parcele mogą być wyłączone. Ogłoszenie nastąpić ma w gminach i obszarach dworskich dotyczących, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i równocześnie w urzędowej części „Gazety lwowskiej“.

### §. 2.

O każdym zamierzonym zupełnym wyrębie w ogóle tudzież o każdym zamierzonym przerębywaniu, wskutek którego na przeznaczonej do cięcia przestrzeni co najmniej 25 arów pozostać ma mniej aniżeli połowa potrzebnych do zupełnie zwartego drzewostanu drzew głównego rodzaju drzewostanu, należy uczynić doniesienie do powiatowej władzy politycznej.

Zgłoszenie to winno być wniesione najmniej na 45 dni przed zamierzonym rozpoczęciem cięcia.

## §. 3.

Do wniesienia zgłoszenia obowiązany jest posiadacz lasu a względnie jego zastępca prawny.

W zgłoszeniu należy podać:

1. numer parcel i powierzchnię do cięcia przeznaczonyj przestrzeni. Gdy chodzi tylko o część parceli, potrzebnem jest dokładne opisanie położenia przestrzeni do cięcia przeznaczonyj;

2. czy wyrębu dokona sam posiadacz lasu w własnym zarządzie lub czy powierzy wykonanie komu innemu; a w tym ostatnim wypadku

3. imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania przedsiębiorcy.

Jeśli w chwili zgłoszenia nie jest jeszcze wiadomem nazwisko i miejsce zamieszkania przedsiębiorcy, zgłosi go posiadacz lasu dodatkowo w przeciągu 45 dni po wyraźnie lub milcząco (§. 4.) udzielonem zezwoleniu.

Władza polityczna powiatowa potwierdzi stronie dzień zgłoszenia wyrębu najpóźniej do dni 8.

## §. 4.

Wskutek wniesionego zgłoszenia zarządzi polityczna władza powiatowa, o ile nie jest jej znaną miejscowość i stosunki zgłoszonej do cięcia przestrzeni, przez właściwego technika lasowego potrzebne badania na miejscu jednak bez kosztów dla strony.

Badania mają wykazać:

1. czy dana przestrzeń nie należy do kategorii lasów zamkniętych (§. 19. ust. lasowej) albo tych lasów, które podlegają ograniczeniom gospodarczym w myśl postanowień §. 6 ustawy lasowej z 3. grudnia 1852, Dz. u. p. Nr. 250;

2. czy zamierzony sposób i rozmiary wyrębu nie są sprzeczne z postanowieniami §. 7. ustawy lasowej.

3. czy zamierzone wyrębywanie w danych warunkach nie spowodowałoby dewastacyi (§. 4. ust. lasowej).

4. czy przez zamierzony wyręb nie zostanie sąsiedni las widocznie na szkodliwe działanie wiatrów narażonym.

Jeżeli zachodzi jeden z przytoczonych wypadków, polityczna władza powiatowa albo odmówi zupełnie pozwolenia na wyręb, albo zezwoli z pewnemi ograniczeniami i z zachowaniem pewnych ostrożności.

Jeżeli zaś żadna z wyżej przytoczonych okoliczności nie zachodzi, winna polityczna władza powiatowa wydać bezzwłocznie pozwolenie na wyręb.

Gdyby się okazało, że zamierzony wyręb jest wprawdzie ze stanowiska niniejszej ustawy dopuszczalny, jednakowoż zachodzą względy na ochronę i bezpieczeństwo publiczne (§. 19. ust. las.), należy wyrębu odmówić a równocześnie wdrożyć dochodzenie o uznanie tej przestrzeni za las zamknięty.

Jeżeli posiadacz lasu w przeciągu 45 dni od dnia zgłoszenia wyrębu nie otrzyma od powiatowej władzy politycznej żadnej rezolucyi, wolno mu przystąpić do wyrębu.

## §. 5.

Gdy polityczna władza powiatowa zakaze wyrębu lub też dozwoli go z pewnemi ograniczeniami, przysłuża stronie prawo odwołania (§. 18.) i żądania komisijnego dochodzenia co do dopuszczalności zamierzonego wyrębu.



Do przeprowadzenia w tym wypadku dochodzenia na miejscu zawezwie powiatowa władza polityczna dwóch przez siebie wyznaczonych rzeczoznawców i posiadacza lasu. — W wypadkach mniejszej wagi wystarczy powołanie tylko jednego rzeczoznawcy.

Na prośbę strony należy do tych dochodzeń powołać takich techników lasów jako znawców, którzy nie należą do państwowego leśno-technicznego personalu.

W miarę wyniku przeprowadzonego dochodzenia na miejscu rozstrzyga Namiestnictwo o dopuszczalności wyrębu jakoteż o warunkach, pod jakimi na wyręb można zezwolić.

#### §. 6.

Przedsiębiorca wyrębu (§. 3. ust.) obowiązany jest przekonać się przed rozpoczęciem cięcia, czy wyręb zgłoszono u powiatowej władzy politycznej.

Za przedsięwzięte wyrębywanie bez zgłoszenia lub za wcześniejsze rozpoczęcie, niż w końcowym ustępie §. 4. oznaczono, za wyręb w brew zakazowi, lub za przekroczenie warunków udzielonego pozwolenia, odpowiadają zarówno przedsiębiorca jak i posiadacz lasu.

#### §. 7.

Zręby muszą być oczyszczane z odpadów i na nowo zalesieniu poddane w terminie przez władzę przy udzieleniu zezwolenia naznaczonym.

Gdy jest wątpliwem czy strona podoła uczynić zadość temu obowiązkowi, można uczynić zależnem udzielenie pozwolenia na wyręb od złożenia odpowiedniej kaucyi.

Kaucyę wydaje się dopiero po ukończeniu i uznaniu zalesienia za odpowiednie.

Jeśliby zalesienia zupełnie zaniechano, lub wykonano je niezupełnie, służy kaucya na pokrycie kosztów zalesienia względnie uzupełnienia, co z urzędu wykonaniem zostanie.

## II. O zupełnym wyrębie i paleniu kosodrzewiny.

#### §. 8.

Przy zamierzonym zupełnym wyrębie kosodrzewiny wchodzą w analogiczne zastosowanie w całym kraju postanowienia §§. 2—7 niniejszej ustawy bez względu na rodzaj gleby i oznaczenie kultury danej parceli w katastrze podatku gruntowego.

Władza polityczna może w wydać się mającem pozwoleniu na zupełny wyręb kosodrzewiny nakazać prowadzenie zrębów także w kierunku poziomym t. j. prostopadle do kierunku spadu.

Wypalanie kosodrzewiny jest bezwzględnie wzbronionem w całym kraju.

## III. Wyręb, wyprowadzenie i składanie drzewa w dorzeczu dzikich potoków.

#### §. 9.

Przepisy następujących §§. 10—15 stosują się do dorzeczy tych dzikich potoków, gdzie wskazana jest szczególna ostrożność przy

wyrębie, wywozie i składaniu drzewa, celem zapobieżenia niebezpieczeństwom od wody zagrażającym.

Takie dorzecza oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi w dotyczących gminach i obszarach dworskich, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych jak nie mniej w części urzędowej „Gazety lwowskiej“.

#### §. 10.

Do użycia istniejących żłobów (ryz) wodnych, ziemnych, drogowych, lodowych i śniegowych w celu wyprowadzenia drzewa, potrzeba pozwolenia politycznej władzy powiatowej.

Pozwolenie udziela polityczna władza powiatowa na czas od wypadku do wypadku oznaczyć się mający, nie przekraczający trzech lat, o ile przepisy ustawy lasowej inaczej nie postanawiają.

Takie same pozwolenie potrzebnem jest także do budowy wszelkich większych urządzeń do wyprowadzania drzewa.

Przy udzieleniu pozwolenia lub odmowie takowego należy stosować analogicznie przepis ustępu pierwszego §. 30. ustawy lasowej.

Jeżeli przy spuszczeniu drzewa po stokach bez użycia żłobów lub innych urządzeń do sprowadzania zachodzi obawa uruchomienia gleby, może polityczna władza powiatowa nakazać stosowne środki ochronne nawet wówczas, gdyby drzewo sprowadzaniem było po własnym gruncie posiadacza lasu.

Za wyprowadzenie drzewa bez urzędowego pozwolenia lub z pominięciem zastrzeżonych w pozwoleniu środków ostrożności, jakoteż za przedsięwzięte bez pozwolenia wykonanie urządzeń do spustu drzewa, odpowiada oprócz przedsiębiorcy albo tego, który polecił wykonanie, także właściciel gruntu, jeśli na wyprowadzenie drzewa lub budowę urządzeń jawnie lub milcząco przyzwolił.

#### §. 11.

Ten, kto drzewo wyprowadza, względnie ten, kto urządzenia do wyprowadzenia drzewa wykonać kazał, niemniej też właściciel gruntu, ten ostatni jednak tylko co do tej części urządzenia, która się na jego gruncie znajduje, obowiązani są solidarnie po każdorazowym spuszczeniu drzewa zarządzić wyrównanie, ubezpieczenie, zadarnienie i umocnienie wyżłobionej, porytej i rozluźnionej powierzchni gruntu.

Polityczna władza powiatowa może co do sposobu i wykonania takich zarządzeń ewentualnie po przesłuchaniu znawców wydać bliższe przepisy.

#### §. 12.

Drzewa zrąbanego w łożyskach dzikich potoków i na tychże stokach nie wolno bez zezwolenia politycznej władzy powiatowej składać w terenie zalewowym dzikich potoków.

Na ustawienie mielerzy węglowych na gruntach w terenie zalewowym dzikich potoków potrzeba również zezwolenia politycznej władzy powiatowej.

#### §. 13.

Posiadacz lasu, w którego lesie wykonuje się wyrąb, obowiązany jest solidarnie z przedsiębiorcą wyrębu i wyprowadzania drzewa natychmiast oczyścić zręby na stokach, leżących w dorzeczu



potoku górskiego, oraz sprzątnąć pnie i odpady z łożyska potoku i z terenu zalewowego. Jeżeliby oczyszczenie było niemożliwym, należy odpady porąbać i spalić na miejscu.

Taki sam obowiązek ciąży na przedsiębiorcach spustu co do drzewa pozostającego w łożysku potoku przy spuszczeniu.

#### §. 14.

Każda gmina lub względnie obszar dworski ma oczyścić na swoim terytorium łożyska dzikich potoków corocznie z naniesionych na powierzchnie drzew, złomów, pniaków i odpadków, o ile obowiązek ten nie ciąży w myśl §. 13, na posiadaczach lasu i przedsiębiorcach wyrębu lub wywozu.

Co roku na wiosnę zarządzi zwierzchność gminna albo przełożństwo obszaru dworskiego obejrzanie przestrzeni potoku na swoim terytorium; zbada, skąd pochodzą znalezione drzewa, złomy i t. p. i wedle okoliczności albo zarządzi uprzątnięcie i oczyszczenie łożyska na własny koszt, albo też doniesie o tem powiatowej władzy politycznej, wymieniając osobę w myśl §. 13. do uprzątnięcia obowiązującą.

Jeżeli dziki potok przepływa przez dwie albo więcej gmin lub obszarów dworskich, oznaczy dla nich polityczna władza powiatowa kolej robót koło czyszczenia łożyska.

Jeżeli przy obchodzie łożyska dzikiego potoku spostrzeżonym zostanie jakikolwiek niebezpieczeństwem grożący stan, jak usuwiska lub uszkodzenia budowli ochronnych i t. p., winna zwierzchność gminna, a względnie przełożństwo obszaru dworskiego zarządzić usunięcie tego niebezpieczeństwa.

Jeżeli wykonanie naprawek tego rodzaju przekracza siły gminy lub obszaru dworskiego albo zachodzi wypadek w następnym ustępie przewidziany, zawiadomi zwierzchność gminna lub przełożństwo obszaru dworskiego o tem polityczną władzę powiatową, która ma zarządzić, co uzna za stosowne.

O uszkodzeniach budowli ochronnych, wykonanych w potoku dzikim na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 (dz. u. p. l. 117), ma zwierzchność gminna względnie przełożony obszar dworskiego zawiadomić polityczną władzę powiatową, która zarządzi, co potrzeba, w szczególności postąpi stosownie do postanowień §§. 18 do 20 powołanej ustawy.

#### §. 15.

Jeżeli osoby w poprzednich §§. 11—15 wymienione, jakoteż zwierzchność gminna i przełożństwo obszaru dworskiego nałożonych na nich obowiązków mimo urzędowego wezwania w oznaczonym terminie nie dopełnią, zarządzi polityczna władza powiatowa wykonanie dotyczących robót na koszt i niebezpieczeństwo obowiązanych.

Władza polityczna powiatowa może również zarządzić usunięcie postawionych bez pozwolenia zakładów i urządzeń do wyprawiania drzewa, węglarek i składów na drzewo na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza lasu lub przedsiębiorcy, albo też wydać inne potrzebne zarządzenia, gdyby strony nie wykonały w oznaczonym czasie wydanego do nich urzędowego polecenia.

### IV. Postanowienia karne i końcowe.

#### §. 16.

Za niedopełnienie obowiązków, niniejszą ustawą albo wydanymi na jej podstawie urzędowymi przepisami i zarządzeniami na-

łożonych na posiadaczy lasów lub gruntów w ogólności, jako też na przedsiębiorców wyrębu i na przedsiębiorców wyprowadzania drzewa, karać będzie polityczna władza powiatowa, o ile powszechna ustawa karna nie będzie miała zastosowania, grzywnami od 10—400 koron albo aresztem od 1 do 40 dni.

Oprócz tego może polityczna władza powiatowa orzec częściową lub zupełną utratę produktów leśnych wbrew przepisom użytych, na skład złożonych lub wyprowadzonych.

Za przekroczenia, które pociągają za sobą znaczne szkody dla dobra publicznego, może być podwyższoną kara pieniężna do 1000 koron lub areszt do 3 miesięcy, a równocześnie może być orzeczoną nietylko konfiskata produktów leśnych, lecz może być także odjęciem pozwolenie na wyprowadzanie drzewa.

W razie nieściągłości zamieni się karę pieniężną na areszt w ten sposób, że za każde 10 koron grzywny liczy się 24 godzin aresztu. W tym stosunku obliczona kara aresztu nie może być jednak dłuższą nad trzy miesiące.

Kary pieniężne, jakoteż uznane za przepałe produkta leśne a względnie uzyskana za sprzedaż tychże cena kupna wpływają do funduszu zalesień ochronnych (§. 19. ustawy z dnia . . . . . Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. . . .)

W orzeczeniu należy prócz kary nałożyć także obowiązek do zwrotu szkody przekroczeniem spowodowanej, chybaby konieczność dalszego badania nieodzownie wymagała odesłania pretensyi o odszkodowanie na drogę prawa cywilnego. Przeciwno orzeczeniu politycznej władzy w sprawach o odszkodowanie służy interesowanemu zwykła droga prawa.

#### §. 17.

Dochodzenie i karanie przekroczeń niniejszej ustawy ulega zadawnieniu, jeśli przeciw winnym w ciągu sześć miesięcy od chwili popełnienia czynu karygodnego nie wdrożono dochodzenia.

Zadawnienie nie zwalnia od zwrotu szkody i od wykonania obowiązków tą ustawą nałożonych.

#### §. 18.

Przeciw rozstrzygnięciom i orzeczeniom karnym, wydanym na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, służy interesowanemu prawo odwołania do Namiestnictwa jako drugiej instancji.

Przeciw rozstrzygnięciom Namiestnictwa prawo odwołania służy: mianowicie co do kar i co do połączonego z tem zwrotu szkody lub kosztów, do Ministerstwa spraw wewnętrznych, które orzeka w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa; zaś co do wszelkich innych zarządzeń do Ministerstwa rolnictwa jako trzeciej instancji.

Odwołanie należy wnieść w każdym razie w przeciągu dni 14 do politycznej władzy powiatowej.

Przeciwko zatwierdzonemu albo złagodzonemu orzeczeniu karnemu przez Namiestnictwo, jest dalsze odwołanie niedopuszczalne.

#### §. 19.

Odwołanie wniesione przeciw zakazowi, wydanemu na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, nie wstrzymuje tymczasowej mocy prawnej tego zakazu.

Odwołanie przeciw zarządzeniu pewnych świadczeń nie wstrzymuje tylko wówczas wykonania, jeżeli polityczna władza



powiatowa ze względu na grożące niebezpieczeństwo natychmiastowe wykonanie postanowi.

#### §. 20.

Postanowienia niniejszej ustawy, jakoteż wydane na jej podstawie przepisy nie mogą w żadnym razie stać na przeszkodzie wydaniu dalszych lub odmiennych postanowień po myśli ustawy państwowej z 30. czerwca 1884, Nr. 117 dz. p. p., i odpowiednio do unormowanego w tej ustawie postępowania dla tych miejscowości, które z powodu wykonania zabudowania dzikich potoków na podstawie powołanej ustawy państwowej wcielone zostaną do pola roboczego (§. 1. tej ustawy).

Co do karania za przekroczenie przepisów w takich miejscowościach obowiązujących, tudzież co do sposobu użycia grzywnien i pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży zajętych produktów leśnych, wchodzi wówczas w zastosowanie przepisy powołanej ustawy państwowej.

#### §. 21.

Postanowienia niniejszej ustawy będą miały zastosowanie także do tych umów, które zawarte zostały przed wejściem w życie tej ustawy.

Polityczna władza powiatowa może jednak na korzyść takiej umowy uczynić pewien wyjątek, jeżeli istnienie takiej umowy zgłoszonem u niej zostało w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia opublikowania ogłoszenia, wydanego po myśli §. 1. tej ustawy.

Jeżeli odnośnie do zgłoszonej w należyтым terminie umowy żąda się zastosowania pewnego wyłączenia z pod przepisów niniejszej ustawy, winna polityczna władza powiatowa przeprowadzić poprzednio rozprawę i następnie orzec o dopuszczalności wyłączeń i o rozciągłości tychże.

#### §. 23.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Ministrowi spraw wewnętrznych.

---

## Rezolucya.

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze konstytucyjnej zwolnienie od podatków na dłuższy szereg lat tych przestrzeni gruntów, które poddane zostaną zalesieniu ochronnemu, mianowicie:

a) zupełne zwolnienie przez lat 20, licząc od dokonania zalesienia, jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las wysokopienny a przez następnych lat 20, od połowy należytości podatkowej;

b) jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las niskopienny albo średni (Nieder- oder Mittelwald) zupełne zwolnienie aż do czasu pierwszego wyrębu.

---



## Rezolucya.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z c. k. Rządem celem wytworzenia funduszu z równorzędnym współudziałem kraju i państwa dla przyjscia w pomoc posiadaczom gruntowym lub jednostkom administracyjnym nie mogącym dla braku środków pieniężnych lub sił roboczych zadość uczynić postanowieniom ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Po ukończeniu rokowań z c. k. Rządem ma Wydział krajowy przedłożyć Sejmowi projekt ustawy, by kary pieniężne w § 16. ustawy o zarządzeniach policyjnych oznaczone wpływały do funduszu zapomogowego.

---

C. K. PREZYDYUM NAMIESTNICTWA

we Lwowie.

L. 4180|pr.

Lwów, dnia 20. kwietnia 1901.

Do

## W y d z i a ł u k r a j o w e g o

we Lwowie.

W sprawie projektów ustaw o zalesieniu ochronnem i o niektórych zarządzeniach policyjnych i wodnych c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskryptach z 15. i 27. marca 1901 L. L. 3175 i 7226 po porozumieniu się z innymi interesowanymi Ministerstwami oznajmiło, co następuje:

Wniosek, aby u wstępu obydwóch projektów ustaw zastąpić formułę: „Za zgodą Sejmu krajowego“ słowami: „Na wniosek Sejmu krajowego“ poruszono jedynie z tego powodu, aby zaznaczyć, że obydwie projekty ustaw wyszły z inicjatywy Sejmu krajowego. Jeśli jednak Reprezentacja kraju życzy sobie wstawienia napowrót słów: „Za zgodą Sejmu krajowego“ to w tym względzie, jak to się samo przez się rozumie, nie zachodzą przeszkody.

I. Do projektu ustaw o zalesieniu ochronnem.

Do §. §. 4. i 10. Żądanie Wydziału krajowego, aby w komisji krajowej dla zalesień ochronnych obaj delegaci towarzystw gospodarskiego i rolniczego zawsze równocześnie uczestniczyli w posiedzeniach i w głosowaniu udział brali, bez względu na to, do którego okręgu dany przedmiot się odnosi, nie wydaje się rzeczowo uzasadnione. Na żądanie to jednak możnaby się zgodzić, jeśli w skład komisji krajowej jako stały jej członek wejdzie także administracyjny referent c. k. Namiestnictwa dla spraw lasowych. C. k. Ministerstwo nie miałoby zatem przeciw zamierzonemu skreśleniu trzeciego ustępu §. 10. nic do zarzucenia, jeśli §. 4. uzupełnionym będzie nowem postanowieniem, które miałoby brzmieć: „6. administracyjny referent c. k. Namiestnictwa dla spraw lasowych“.

Do §. §. 5. i 6. Również nie wydaje się potrzebnem proponowane przez Wydział krajowy powołanie w skład każdej komisji powiatowej delegata właściwego oddziału gospodarskiego we Lwowie względnie o ile chodzi o okręg towarzystwa rolniczego w Krakowie, delegata właściwego okręgowego towarzystwa rolniczego.

Jeśli jednak Wydział krajowy przywiązuje wielką wagę do wzmocnienia w ten sposób komisji powiatowych, c. k. Ministerstwo w zasadzie nie sprzeciwia się temu, żąda jednak na ten wypadek wyraźnego zastrzeżenia, że z powodu powołania tych delegatów w skład komisji powiatowych, nie urosną żadne koszta obciążające funduszu zalesień ochronnych.



Uzupełnienie więc §. 5. stosownie do tego życzenia Wydziału krajowego mogłoby nastąpić tylko w takim razie, jeśliby do drugiego ustępu §. 6. dodano postanowienie, zawierające powyżej wzmiankowane zastrzeżenie.

Do §. 9. W pierwszym ustępie §. 9. należałoby powołać oprócz §. 1. także §. 2. tak, że ten ustęp miałby brzmieć: „których zalesienie ochronne po myśli §§. 1. i 2. tej ustawy jest wskazane“.

Do §§. 11. 18. i 19. Dalej należałoby dla utrzymania zgodności z ustawą z dnia 12. maja 1896 Dz. pr. p. Nr. 101 ustanowień w §. 11. jak również w drugim ustępie §. 18. zamiast 30 dniowego terminu do wniesienia rekursu czterotygodniowy termin (licząc od dnia następującego po dniu doręczenia).

Również dla ujednostajnienia należałoby wzmiankowany w pierwszym ustępie §. 19. termin ustanowić na cztery tygodnie.

Do §. 17. W pierwszym ustępie §. 17. należałoby — za wzorem ustaw o zalesieniu ochronnem, obowiązujących w innych krajach koronnych — dopuszczalność wniosku na wywłaszczenie w razie naruszenia umowy ograniczyć na te wypadki, w których właściciele gruntów zalesieniu podległych, albo też uprawnione do tych gruntów osoby naruszają zawartą z nimi umowę w sposób z celami zalesienia widocznie sprzeczny, („das mit ihnen abgeschlossene Uebereinkommen auf eine dem Zwecke der Aufforstung offenbar widerstreitende Weise verletzen“).

Stylizacya taka byłaby wskazana, aby zapobiedz w danym razie zapatrywaniu, że z powodu nieistotnych z celami zalesień w żadnym związku niestojących naruszeń umowy, byłby dopuszczalny jako skutek prawny wniosek na wywłaszczenie.

II. Do projektu ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych i wodnych.

Do §. §. 1. i 9. Byłoby do życzenia, aby w §. 1. ustęp. 2 i w §. 9. ustęp 2 zamieszczono dokładne postanowienia co do sposobu uskutecznienia przepisanych w tych paragrafach ogłoszeń, ponieważ z ustanowieniem wymienionych tamże obszarów leśnych i dorzeczy mają się łączyć trwałe i doniosłe skutki prawne. Aby mianowicie także zabezpieczyć możliwość ustalenia w każdym czasie z całą pewnością stosunków prawnych, które w danej chwili istniały, byłoby wskazaniem przepisać wyraźnie w powołanych paragrafach, że ogłoszenia mają być uskutecznione w dotyczących gminach w sposób w miejscowości praktykowany, jakoteż w szczególności także w dzienniku ustaw krajowych z równoczesnym ustanowieniem terminu, od którego mają wejść w życie przewidziane w §. 1. względnie w §. 9. ogłoszenia.

Powołując się na odezwę tamtejszą z 19. lutego 1901 L. 257, upraszam Wydział krajowy, by zechciał obydwaj projekty ustaw w myśl powyższych uwag uzupełnić względnie sprostować.

Za c. k. Namiestnika

